

Univers Pedagogic

17 (900),
25 aprilie 2024

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

Campanie de prevenire a copiatului la examenele de absolvire a gimnaziului

Campanie de promovare a integrității la examenele de absolvire a gimnaziului a fost lansată de Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (ANCE), cu suportul GIZ. Campania cu genericul „Fii ONEST! Nu copia” are scopul să asigure un proces echitabil și transparent de organizare a examenelor de absolvire a gimnaziului, astfel ca fiecare elev să obțină rezultatul pe care îl merită, au anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, ministrul Dan Perciun și directoarea Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare (ANCE) Lilia Ivanov.

aceste raioane pentru a le răspunde la cele mai frecvente întrebări în efortul de a încuraja și susține pregătirea corespunzătoare pentru examene”, a spus Dan Perciun.

Organizatorii campaniei vor selecta circa 400 de voluntari care vor fi prezenți în sălile de examen, alături de absolvenții de gimnaziu, pentru a asigura că regulile sunt respectate și pentru a preveni fraudă sau copiatul.

Persoanele care doresc să se alăture acestei inițiative trebuie să completeze un formular de participare pe site-ul <https://fio9est.md/>, iar ulterior să participe la o sesiune de instruire. Formularul se completează ușor, sunt doar câteva întrebări la care trebuie să răspundeți, precum: nume, prenume, raionul, localitatea, instituția în care vă desfășurați activitatea sau, dacă sunteți student, scrieți instituția de învățământ, un număr de telefon și o adresă de email. „Pe parcursul lunilor aprilie-mai vor fi organizate instruirii cu voluntarii. Vom discuta în cele mai mici detalii toate procedurile de monitorizare a examenelor”, a menționat Lilia Ivanov. Voluntarii se vor deplasa în unul din raioanele monitorizate, în zilele probelor de examen (3 iunie,

6 iunie, 10 iunie și 13 iunie), și vor monitoriza toate activitățile care se desfășoară într-o zi de examen. Raioanele în care examenele de absolvire a gimnaziului vor fi monitorizate sunt: Briceni, Cahul, Cantemir, Cimișlia, Drochia, Dubăsari, Rezina, Șoldănești. Acestea au fost selectate în urma unei analize comparative a datelor cu privire la rezultatele desfășurării probei de examen la matematică în cadrul examenului național de bacalaureat și în cadrul examenelor naționale de absolvire a gimnaziului.

„Vom monitoriza examenele în raioanele/municipiile care au „ridicat” cele mai mari semne de întrebare pe dimensiunea integrității și în care au fost constatate cele mai mari discrepanțe ale rezultatelor obținute la examenul național de bacalaureat și la cel de absolvire a gimnaziului. Îndemnăm toți absolvenții de gimnaziu să se pregătească temeinic de examene. În acest scop pot fi utilizate testele și baremele care au fost administrate în sesiunile anterioare. Acestea sunt postate pe pagina ANCE și constituie o resursă valoroasă în pregătirea către examene”, a mai spus directoarea ANCE.

UPSC: Ziua Ușilor Deschise la Facultatea de Biologie și Chimie

Ziua Ușilor Deschise la Facultatea de Biologie și Chimie a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a fost un adevărat spectacol al științei și inovației. Într-o atmosferă vibrantă și plină de energie, tinerii pasionați de biologie și chimie au avut ocazia să descopere oportunitățile educaționale oferite de această facultate.

Unul dintre momentele cele mai așteptate ale evenimentului a fost prezentarea diversității programelor de studii. De la biotehnologii și biochimie până la ecologie și chimie organică, participanții au avut șansa să exploreze domenii variate și să afle mai multe despre carierele pe care le pot urma după absolvirea facultății.

Totodată, Ziua Ușilor Deschise a fost o oportunitate excelentă pentru a recunoaște și sărbători excelența în domeniul științific. Cei mai buni tineri cercetători au fost premiați pentru contribuțiile lor remarcabile la Universiada la Biologie și Universiada la Chimie. De asemenea, proiectele inovatoare ale participanților la Concursul Internațional „Tânărul Cercetător” au fost prezentate cu mândrie, evidențiind creativitatea și pasiunea acestor tineri pentru explorarea științifică.

Demonstrațiile practice au adus în prim-plan aspecte fascinante ale acestor domenii, captivând atenția participanților și oferindu-le oportunitatea de a experimenta în mod direct fenomenele și procesele studiate în sălile de clasă.

Cu peste 350 de elevi și profesori prezenți fizic, precum și alți peste 90 de participanți conectați online, evenimentul a fost un succes remarcabil, demonstrând interesul și entuziasmul pentru științele naturii și chimie din partea tinerilor din Republica Moldova și România.

Ziua Ușilor Deschise la Facultatea de Biologie și Chimie a reprezentat nu doar o oportunitate de a descoperi ofertele educaționale și realizările academice, ci și un moment de inspirație și încurajare pentru viitorii cercetători și profesioniști din domeniul științelor naturii și chimiei.

Ministerul Educației și Cercetării desfășoară Săptămâna Educației

În premieră, Ministerul Educației și Cercetării desfășoară, în perioada 22-28 aprilie, Săptămâna Educației cu genericul „Moldova pentru Educație” - o acțiune amplă, care își propune să evidențieze importanța educației și să consolideze societatea în jurul dezvoltării acestui domeniu strategic. Agenda evenimentului și principalele subiecte de discuții au fost anunțate în cadrul unei conferințe de presă de Dan Perciun, ministrul Educației și Cercetării.

„Timp de o săptămână vom discuta despre principalele provocări care există în sistem, dar și despre soluții, și vom oferi posibilitatea pentru toată lumea să participe la această discuție publică. Începând cu ziua de joi până duminică, vom avea zilnic evenimente dedicate subiectelor legate de educație”, a menționat ministrul. Subiectul central al discuțiilor îl constituie rețeaua de școli mo-

del, care include 35 de instituții de învățământ în fiecare dintre care se vor face investiții de până la 2 milioane de euro, astfel ca acestea să corespundă standardelor în domeniu și să asigure educație de calitate tuturor copiilor.

În acest context, în cadrul Săptămânii Educației, a fost lansat Parteneriatul Național „Moldova pentru Educație”, o inițiativă a Ministerului

Educației și Cercetării, sub patronajul Președinției Republicii Moldova. Inițiativa își propune să mobilizeze întreaga societate, inclusiv mediul de afaceri, pentru a susține creșterea calității educației în țara noastră. „În cadrul acestui efort am reușit să convingem mai multe companii care vor sprijini mai multe școli model, pentru a pune umărul la consolidarea acestei

rețele. Avem peste 10 companii care ne sunt alături în această campanie”, a menționat Dan Perciun.

La fel, în cadrul săptămânii educației se discută despre ce schimbăm când vine vorba de modul în care pregătim profesorii în formare inițială, ce schimbăm în formarea continuă, cum implementăm mentoratul în țara noastră.

Un alt subiect major al Săptămânii Educației este lansarea conceptului de dezvoltare curriculară până în 2027. Tot în această săptămână se discută cu părinții despre ce înseamnă parenting, care sunt principalele probleme cu care se confruntă adolescenții și cum părinții pot răspunde acestor provocări. Discutăm și despre educația prin joc și multe alte subiecte interesante pentru toți.

Vom avea o zi dedicată Consiliului Elevilor, în care îi instruiem și încurajăm să participe mai mult în viața școlii și a comunității.

Săptămâna Educației va culmina cu un eveniment destinat absolvenților clasei a XII-a. 3 000 de tineri din țară vor veni la Chișinău, alături de care va fi celebrată profesia pedagogică și care vor fi încurajați să aleagă să devină profesori.

Săptămâna Educației în Moldova este susținută de USAID, Suedia și Marea Britanie, Banca Mondială, UNICEF, UNDP, UNFPA, Uniunea Europeană.

UNICEF: Instruiri pentru specialiștii în domeniul protecției drepturilor copilului

La Chișinău au fost lansate cursuri de formare inițială și continuă pentru pregătirea unor specialiști în domeniul protecției drepturilor copilului la nivel național. Programul respectiv își propune să asigure implementarea reformei sistemului de asistență socială „Restart”, cu scopul de a îmbunătăți serviciile sociale acordate populației, inclusiv prin consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale personalului din sistem.

Complexul de instruiri include un șir de module dedicate următoarelor tematici de protecție a copiilor: studierea politicilor internaționale, inclusiv de ordin local; dezvoltarea unor abilități de recunoaștere a semnelor violenței; cunoașterea metodelor de evaluare a riscurilor în această sferă de activitate; identificarea necesităților copilului și ale familiilor; crearea unor abilități de consiliere și sprijin primar; consolidarea de cunoștințe; elaborarea de aptitudini de reacționare promptă și eficientă pentru asigurarea interesului superior al copilului; familiarizarea cu legislația din domeniu.

În acest context, Alexandru Iacub, secretar general la Minis-

terul Muncii și Protecției Sociale, a declarat că respectivul organ central de specialitate „Și-a propus să fortifice sistemul de asistență socială prin majorarea cu circa 300 a numărului de specialiști la nivel național. Până în prezent, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare au fost obținute resurse financiare pentru angajarea a 150 de astfel de specialiști.”

Organizarea programului de instruire s-a realizat cu sprijinul Fondului ONU pentru Copii (UNICEF), Agenției ONU pentru Refugiați (UNHCR), Asociației Obștești pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii” și instituției de caritate Plan Internațional Moldova.

Un program inovativ de master pentru întreg spațiul românesc

Decada limbii și literaturii române la Facultatea de Filologie și Istorie a UPSC a culminat cu organizarea și desfășurarea Colocviului tematic „Educația transdisciplinară pentru solidaritate și demnitate. Omagiu masteranzilor Programului Trans-/Interdisciplinaritate și strategii didactice”. Evenimentul a avut loc în Sala Mare a „Clasei Viitorului”, care s-a dovedit a fi neîncăpătoare. În prezența publicului numeros, alcătuit din masteranzi aflați în procesul de instruire la acest program (108, prezenți în sală și la ecran, din Republica Moldova și din România), cadre științifico-didactice ale Catedrei de limba și literatura română, studenții la programe de licență, elevi și profesori din învățământul secundar general, cei 40 de masteranzi-absolvenți, au fost omagiați în context științific, educațional și cultural.

Invitații speciali ai manifestării au fost doctor, conferențiar universitar Alexandra Barbăneagră, rector UPSC; doctor, conferențiar universitar Gabriella Topor, decan al Facultății de Filologie și Istorie; doctor, conferențiar universitar Daniel Cristea-Enache, istoric și critic literar din București; doctor, profesor universitar Constantin Cucos, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; profesorii de la acest program de master – doctor, conferențiar universitar Aliona Zgardan; doctor, conferențiar universitar Olga Boz; doctor Mariana Marin. Aceste personalități, experți în domeniul vizat, au venit să acorde privilegiul absolvenților unui program de master inedit, pentru încununarea unei relații epistemice, de prețuire și afecțiune reciprocă, motivându-i pe calea transformărilor educaționale inevitabile.

Ediția a II-a a colocviului a fost dedicată scriitorului Grigore Vieru. Dimensiunea creației sale valorifică pe deplin rezonanțele literar-artistice ale inter- și transdisciplinarității, în formula solidarității și demnității. Iată încă

un motiv pentru care universitatea este mândră de relația cu personalitatea poetului: Grigore Vieru este absolventul Facultății de Filologie și Istorie și Doctor Honoris Causa al UPSC. În context, a fost prezent și unul dintre feciorii poetului, Călin Vieru, care s-a arătat impresionat de implicarea masivă și complexă a studenților în valorificarea operei scriitorului.

Într-un cadru propice, participanții au prezentat un omagiu poetului, gândit și reali-

zată cu forțe literar-artistice proprii ale foștilor, actualilor și viitorilor masteranzi ai Programului „Trans-/Interdisciplinaritate și strategii didactice”: Adrian Idricean și Maria Leu, cu elevii lor minunați de la Liceul de Limbi Moderne și Management din Chișinău; Angela Mihailova și deosebitele ei colege de la Grădinița creșă nr. 25 din Chișinău. Coordonatorul programului, Adrian Ghicov, doctor habilitat, conferențiar universitar, șeful Catedrei de limba și literatura română, a prezentat publicului numeroase produse curriculare, elaborate de către masteranzii-absolvenți în relația discipol – maestru, pe principiile formării prin sine și prin alții; edificarea prin cunoaștere, iubire și fericire, confluente și contradicții formative, globalizare, tehnologizare, învățare – toate vizând educația inter-/transdisciplinară ca iubire, edificare, desăvârșire. Dumnealui

a precizat faptul că acest program de master este aprobat de către Ministerul Educației și Cercetării și are ca finalitate de bază expansiunea cunoștințelor pentru promovarea ideii transdisciplinarității în practica școlară, conexă cu inovațiile de ultimă oră în domeniul didacticii fenomenului inter-/transdisciplinar în perspectiva noilor exigențe educaționale.

Evenimentul s-a produs în cadrul anuarului Zilele Ușilor Deschise la Catedră și la Facultate.

CFCL a lansat programe de recalificare finanțate de Ministerul Educației și Cercetării

Departamentul Educație Timpurie și Învățământ Primar din cadrul Centrului de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a dat startul nobilei inițiative, marcând lansarea programelor de recalificare la specialitățile Pedagogie Preșcolară și Pedagogie în Învățământul Primar, finanțate de Ministerul Educației și Cercetării.

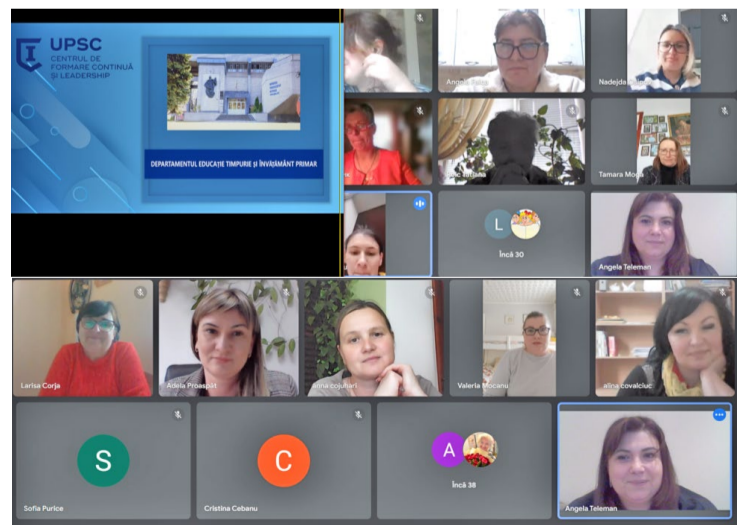
La evenimentul de inaugurare, Angela Telean, șef DETÎP, a oferit o prezentare detaliată a obiectivelor și beneficiilor acestor programe, subliniind importanța lor în contextul schimbărilor din domeniul educației timpurii și al învățământului primar. Cu o abordare captivantă și informativă, a fost un ghid sigur și inspirațional pentru participanți, facilitând un dialog constructiv și încurajând interacțiunea dintre cadrele didactice și experții din domeniu.

Programele au o durată de un an și vor fi cuantificate cu 60 de credite. Numărul impresionant de participanți (292 - la specialitatea Pedagogie Preșcolară și 60 - la specialitatea Pedagogie în

Învățământul Primar) ilustrează necesitatea și interesul crescut pentru consolidarea competențelor profesionale și personale în acest domeniu. Prin intermediul acestor programe, se urmărește nu doar adaptarea la noile cerințe și contexte, dar și promovarea unei abordări proactive și inovatoare în procesul de învățare și dezvoltare a copiilor. Un aspect esențial al acestor programe este implicarea unui personal academic de excepție, alcătuit din experți cu merite recunoscute în domeniul educației timpurii și al învățământului primar. Aceștia nu doar că au contribuit la formularea politicii educaționale naționale și la elaborarea curricula școlare, dar sunt și coautori

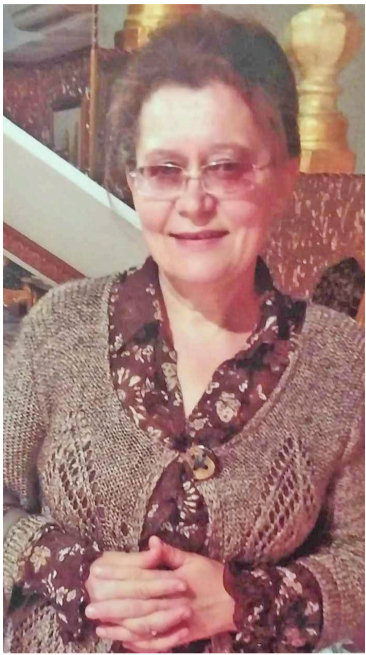
ai unor metodologii de evaluare și instrumente pedagogice moderne. Menționăm faptul că toate conținuturile și metodologiile programelor sunt perfect aliniate la schimbările majore care au avut loc în domeniul educației timpurii și al învățământului primar. Implementarea curriculumului, utilizarea tehnologiilor educaționale și adaptarea la nevoile specifice ale elevilor sunt doar câteva din aspectele abordate în cadrul cur-

surilor. Aceste programe de formare profesională continuă nu sunt doar un răspuns la nevoile actuale ale sistemului educațional, ci reprezintă și un pas esențial în asigurarea unui viitor sus-

tabil și de calitate pentru educație. Prin consolidarea competențelor cadrelor didactice se creează premisele unei educații mai eficiente și mai adecvate cerințelor societății moderne.

Lilia OPREA: „În instituția noastră, la fel ca și în alte școli din republică, numărul elevilor este în descreștere...”

La nordul republicii noastre, în raionul Dondușeni, este situat satul LHorodiște. Deși satul are un număr mic de copii, localitatea are bogate și frumoase tradiții culturale. Aici au trăit și au activat mai mulți oameni de seamă, al căror nume au rămas înscrise în letopisețul cultural al băștinașilor. Printre ei sunt scriitorul Ion Druță, omul politic Constantin Stere, pictorul Igor Vieru, campionul mondial la judo și sambo Valentin Guțu, eroul războiului de pe Nistru Vasile Gangal etc. De asemenea, satul este bogat în tradiții privind țesutul covoarelor, brodatul prosoapelor, lemnăritul etc. Sunt mulți meșteri popu-

lari ai localității care păstrează obiceiurile și datinile străbune. Dar și generațiile tinere deprind și valorifică în practică cele mai bune ocupații și meșteșuguri.

Despre activitatea profesorilor și elevilor Gimnaziului „Vasile Gangal” din localitate, care participă la un Proiect comunitar în educație „Patrimoniul cultural - local: Cartea de vizită a satului LHorodiște” am întreținut un interviu cu ex-directoarea acestei instituții Lilia Oprea.

– Doamnă Lilia Oprea, povestiți-ne despre Gimnaziul din Horodiște: cum activează în prezent și ce perspective de dezvoltare are pe viitor?

– Gimnaziul nostru „Vasile Gangal” se află într-o clădire veche, construită între anii 1916 – 1918, o vârstă care marchează mai mult de o sută de ani de existență. La fondarea ei a contribuit omul politic, publicistul și scriitorul Constantin Stere, din inițiativa căruia s-a înălțat acest edificiu. A început să funcționeze școala doar la primul etaj, unde învățau copiii din clasele primare. Mândria noastră este faptul că aici, în anii 30 ai secolului trecut, a învățat și maestrul literaturii românești, Ion Druță, consăteanul nostru. Școala s-a reconstruit prin anii 60 ai secolului trecut, când s-a înălțat și al doilea etaj, dându-i școlii o imagine mai frumoasă, mai impunătoare.

Prin anii 90 ai sec.XX s-a construit și o anexă la vechea clădire, cu 3 niveluri, cu o cantină spațioasă, sală de sport, ateliere pentru băieți și fete, bibliotecă – toate cele necesare pentru ca elevii să aibă condiții optime pentru instruire și educație.

– Cum credeți, optimizarea școlilor creează condiții mai bune pentru copii, profesori?

– În instituția noastră, la fel ca și în alte școli din republică, numărul de elevi este în descreștere. În general vorbind, cel mai mare număr de elevi s-a înregistrat în perioada de după război, vreo 300 de copii, pe când actualmente avem 70 de elevi. Cu un așa număr mic de elevi, sincer vorbind, nu avem prea mari perspective de dezvoltare a gimnaziului. E dificil să aderăm și la proiecte, deoarece numărul beneficiarilor joacă un rol important. Am obținut totuși posibilitatea ca în ultimii ani să construim WC-uri moderne în școală, să reparăm sistemul de încălzire etc. Astfel, consider că elevii au toate condițiile pentru a învăța și a se dezvolta normal.

– Țineți legătura cu foștii absolvenți?

– Sunt directoare din anul 2008 și până în prezent, am o experiență de circa 15 ani pe acest tărâm. Țin legătura cu mulți absolvenți, mai ales cu cei din generațiile de mai demult, pentru că, consider, acești tineri erau mai sufletiști, mai comunicabili față de generațiile de copii din prezent. Dar oricum, mi-e dor de elevii mei și le-aș dori să fie alături de noi. Mi-aduc aminte de ei cu multă căldură, cu multă bucurie, mai ales când conștientizez faptul că au acumulat cunoștințe trainice, care le-au fost de folos în viața de zi cu zi. La intrarea în gimnaziu atârna o lozincă cu litere mari: „Vii în școală pentru a învăța, dar pleci ca să servești omenirea”.

– Satul este cunoscut prin faptul că aici s-a născut renumitul scriitor Ion Druță. Cum păstrați memoria distinsului consătean?

– Da, Ion Druță s-a născut în satul nostru, la 3 septembrie 1928. Ne mândrim cu personalitatea scriitorului care ne-a dus faima în lume. Din păcate, casa părintească unde s-a născut nu s-a mai păstrat. Fiind încă elevă, prin

anii 70 – 80 ai secolului XX, țin minte că Dlui ne vizita deseori satul, stătea de vorbă cu profesorii și cu elevii. Țin minte o întâmplare, când scriitorul ne-a vizitat la o tabără de odihnă, care s-a organizat la casa de cultură. Deoarece, organizați la un careu, a trecut cam mulțor timp, toți copiii au cam obosit așteptând... Ion Druță a venit împreună cu alți poeți, scriitorii din republică. Văzându-i pe elevi, Dumnealui a zis că nu e bine să-i țină pe copii în picioare și a propus să se așeze toți pe iarbă. A venit și dânsul în mijlocul copiilor și îi întreba de una, de alta, dacă se odihnesc bine aici... La care una dintre fete, mai îndrăzneț, a replicat că nu prea le place în tabără. Atunci scriitorul a zâmbit și a zis: „Iată, s-a găsit un copil să spună și adevărul...”

La întâlnirile cu copiii Ion Druță le povestea cum a fost pe timpuri, când era și el copil în sat, cum îl aducea taică-său de subsuori sau în spate când era mic și pe străzi era glod după ploaie. Locuia pe o ulicoară mai la vale, nu departe de școală. Povestea și despre ștrengăriile pe care le făcea împreună cu colegii de școală și de joacă.

– Grație atitudinii grijulii a Dvs. și a sătenilor față de memoria înaintașilor, astăzi este păstrată viața amintirea scriitorului...

– Actualmente avem un muzeu literar în gimnaziu, consacrat operei lui Ion Druță. O machetă a casei părintești a renumitului scriitor se află la casa de cultură. Am amenajat și o „casă mare” cu lucruri meșterite cu iscusință de oamenii din sat. Monumentul primului învățător al lui Ion Druță, Pavel Garabagiu, precum și mormintele celor 2 frați mai mari ai scriitorului se află în bună îngrijire la cimitirul din localitate. O fântână, ce se găsește peste drum de casa unde familia sa lua apă, este păstrată și îngrijită de localnici.

– Casa mătușii Ruța, acest personaj din piesa „Păsările tinereții noastre” a lui Ion Druță, se păstrează până în prezent?

– O țin minte, de pe când eram copilă, pe o femeie, care a fost prototipul aceluia personaj din piesa lui Ion Druță „Păsările tinereții noastre”. O vedeam aproape în fiecare zi făcând curățenie și îngrijind de biserică. Pe atunci acest lăcaș de cult nu funcționa, dar ea făcea curat acolo. Noi, fiind copii pe atunci, ne era interesant să vedem ce se află în interior și alergam, ținându-ne prin ușile deschise. Se spune că pe acele timpuri, după război, în biserică se făcuse un depozit de grâu, și porumb.

Dar această mătușă Ruța afirma că nu se teme de nimeni, că „de acum sunt bătrână, zicea ea. Dați-mi cheile mie și eu voi avea grijă de biserică.” Așa a și făcut: chema femeile din sat să scoată cu șorțurile, în poală, porumbul afară. Mătușă Ruța, sau cum îi spune lumea din sat, baba Ruța, a fost moașa satului. Ea țesea prosoape pentru nunți. Casa unde a trăit ea se mai păstrează, dar la sfârșitul vieții sale locuia într-o mică căscioară, mai la vale de casa scriitorului Ion Druță.

– Despre care alte personalități remarcabile se păstrează mărturia în muzeul satului? Ați remarcat într-o discuție și despre Constantin Stere, numele căruia a rămas să dănuie pe aceste meleaguri...

– Potrivit mărturiilor păstrate în arhive, în cartea „Horodiște” de Alexandru Furtună se accentuează faptul că marele publicist, om politic și scriitor Constantin Stere s-ar fi născut la Horodiște. Părinții lui se aflau pe atunci în oșpeție la niște rude din satul Horodiște... Copilăria și-a petrecut-o, însă, în raionul Soroca, unde a crescut, de unde erau părinții săi. Însă în satul Horodiște, considerat locul unde a văzut pentru prima dată lumina zilei, venea în vizită, stătea de vorbă cu sătenii despre problemele lor. Totuși, din dragoste față de baștină, îi îndemna deseori pe localnici să-și deie copiii la învățătură la Soroca. Dumnealui a fondat școala din Horodiște, care activează până în zilele noastre.

– Cum a influențat asupra localnicilor acest om politic?

– Constantin Stere, fiind unul dintre conducătorii Partidului Național Țărănesc din România, venea prin satul Horodiște. Se oprea la primarul Ion Semeniuc, care era și el membru al acestui partid. Ca mărturie a acelor timpuri, se păstrează până astăzi o fântână veche, cu colac din piatră și cu un jgheab din piatră masivă, adusă de la Cosăuți. Constantin Stere ținea cuvântări în fața localnicilor, urcându-se pe această piatră, care servea drept tribună. De multe ori aceste vizite erau pe vremea alegerilor în Parlamentul României. Aș menționa aici că aceste strădanii ale lui Constantin Stere s-au încununat de succes, el acumulând un număr impunător de voturi de la cetățenii din Horodiște și din raionul Soroca. Astfel, a fost ales deputat în Parlamentul României de atunci. Vreau să punctez faptul că acea fântână de piatră cu jgheab se găsește până în prezent în fața primăriei satului Horodiște.

– Ce alte amintiri se mai păstrează despre oamenii care au lăsat urme bune în istoria localității?

– Aș dori să vă povestesc despre acel primar din sat care avea legături cu Constantin Stere. A fost acuzat de mai multe fapte ce nu le-a săvârșit, dar e limpede că era altceva la mijloc. Căci după război, împreună cu soția sa, l-au deportat în Siberia. S-a aflat acolo un timp îndelungat, vreo 15 ani, după care s-a întors cu soția înapoi în sat. Am aflat aceste lucruri de la fiica fostului primar, Maria Semeniuc. Dumneaei, ulterior, a devenit soția pictorului Igor Vieru. Acest renumit pictor a activat ca

Vasile Gangal a învățat în școala noastră până în clasa a patra.

Un alt erou care a dus faima satului nostru în lume este Valentin Guțu, campion mondial la judo și sambo.

Toate aceste muzee care funcționează în prezent sunt fondate de către fosta directoare a școlii, Paulina Semeniuc, un profesor deosebit care a stat la cârma instituției circa 40 de ani. Dumneaei a făcut multe lucruri bune pentru elevii și profesorii din sat. Ne exprimăm recunoștința față de acest manager iscusit care a promovat școala care să se situeze pe primele locuri în raion.

– Care sunt cele mai mari realizări pe care le-ați obținut în cariera pedagogică?

– M-am străduit să mențin un climat sănătos în colectivul de profesori, precum și în mijlocul elevilor. Cu regret, numărul copiilor în gimnaziu este în descreștere pe parcursul ultimilor ani. Totuși, considerăm că toți anii ce-i parcurgem cu bine până la final sunt niște realizări bunemeritate, obținute și cu ajutorul primăriei, cu care conclucram, Direcției Educație și Consiliului raional. Ne-am străduit să acoperim deficitul de buget, să menținem în stare bună școala pentru ca să nu fie nevoiți copiii să se deplaseze cu transport în alte instituții, să învețe în condiții optime și să ducă un mod de viață sănătos.

– Ce vă propuneți pe viitor?

– În ceea ce privește perspectiva de dezvoltare a instituției noastre, îmi vine greu să cred că, dacă satul va rămâne fără școală, fără copii, ar mai avea vreo șansă populația să evolueze. În general vorbind, nu consider că pentru elevi, chiar și pentru profesori, orientarea spre optimizarea învățământului în republică ar duce la rezultatele dorite.

Le-aș dori absolvenților gimnaziului să acumuleze mereu cunoștințe ca să-și găsească rostul în viață.

– Cum reușiți să îmbinați problemele familiale cu datoriile profesionale?

– Deoarece copiii mei sunt mari deja, apelam de multe ori la ei, cerându-le să mă susțină în soluționarea problemelor de serviciu. Și, desigur, mă ajutau deseori să rezolv situațiile mai dificile...

– Ce le-ați sugera cititorilor săptămânalului nostru „Univers Pedagogic pro”, în calitate de profesor și manager?

– Le doresc să citească cu multă pasiune, să învețe pe tot parcursul vieții, căci acest deziderat este actual acum, și să fie cu sufletul deschis spre schimbare...

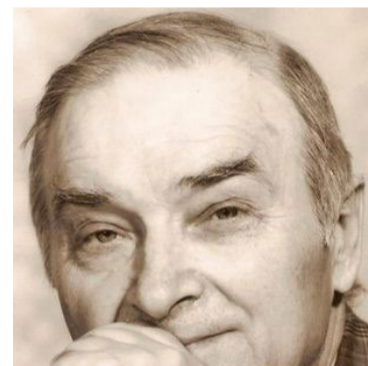
– Vă mulțumim mult, dorindu-vă noi realizări în activitate!

A intervievat

Elvira ȚAGANAȘ-PÂNTEA

PS. Ion Druță a fost laureat al Premiului de stat al Republicii Moldova în domeniul literaturii. A decedat în toamna anului trecut, la vârsta de 95 de ani.

El a lăsat un testament ca să fie înmormântat în Moldova, la Soroca, lângă monumentul *Lumânarea Recunoștinței*. În memoria scriitorului, o stradă centrală din satul natal Horodiște îi poartă în prezent numele.

„O țin minte, de pe când eram copilă, pe o femeie, pe mătușă Ruța, care a fost prototipul aceluia personaj din piesa lui Ion Druță „Păsările tinereții noastre.”

profesor în școala noastră. A plecat mai apoi în satul natal, Cernoleuca, împreună cu dna Maria. Mai apoi au mers să-și facă studiile în capitală.

Vreau să mai adaug și faptul că lucrând vreo 3 ani în satul nostru, Dlui îi deprindea pe copii să deseneze, dar avea și ocupații cu școlarii privind studiul muzicii. Îi plăcea, de asemenea, să fotografieze. A fotografiat și pictat multe peisaje frumoase din partea locului. Și astăzi sătenii își amintesc momente interesante din viața pictorului Igor Vieru.

În afară de muzeul de literatură, despre care am amintit, mai avem și muzeul satului, care găzduiește obiecte din lemn și din piatră, colecționate de la meșterii populari din sat. Aici pot fi admirate multe covoare țesute cu măiestrie, prosoape frumos ornamentate, icoane vechi adunate de la săteni.

O carte de vizită a satului este și muzeul eroilor. Vasile Gangal, al cărui nume îl poartă gimnaziul nostru, a luptat în războiul pentru independența republicii, jefindu-și viața în luptele din Transnistria. Se păstrează în muzeu fotografii, articole scrise despre acest brav ostaș, unele lucruri personale etc.

Omagiu unui manager școlar de excepție

Dna Galina Vărzaru, directoarea Liceului Teoretic „M. Kofiubinski” din Chișinău, profesoară de limba și literatura română, a împlinit zilele acesteia o frumoasă vârstă. Manager școlar devotat și responsabil și om de mare omenie, Dumneaei se bucură de tot respectul și aprecierea colegilor de serviciu, elevilor și părinților care, cu această ocazie, îi aduc un călduros omagiu în rândurile ce urmează.

Prețul realizărilor – responsabilitatea

Doamna Galina Vărzaru este directorul care abordează disciplina, procesul educativ-instructiv, parteneriatul liceu-copil-părinte cu mare responsabilitate, or pentru dumneaei fiecare actant este foarte prețios. Fiind preocupată de promovarea imaginii instituției noastre, doamna Galina Vărzaru este în căutarea de noi soluții în motivarea elevilor spre noi performanțe. Astfel, pe parcursul activității dumneaei ca manager școlar a dotat instituția cu tehnică modernă, a inițiat diverse proiecte în care au fost implicați profesorii, elevii și părinții. A încheiat acorduri de parteneriat cu instituții de învățământ superior și colegii, în vederea promovării informării și consilierii elevilor absolvenți, cu scopul identificării oportunităților pentru o carieră de succes.

Un imperativ pentru doamna director este și activitatea extrașcolară, componentă a educației nonformale, care vine în ajutor elevilor, dar și părinților, în scopul cunoașterii mai bune a personalității copiilor, identificării

talentelor, deprinderilor, care pot fi învățate și menținute de-a lungul vieții.

Un deziderat în activitatea instituției este și parteneriatul sănătos, deschis cu Consiliul reprezentativ al părinților. Ședințele, seminarele, trainingurile desfășurate cu părinții pun accent pe deschiderea, motivarea, consilierea și grija reciprocă pentru crearea unui climat constructiv copiilor.

Având în vedere cele menționate, putem concluziona că pentru doamna Galina Vărzaru este foarte important ca și comunitatea academică, elevii și părinții să aibă un climat emoțional pozitiv, motivațional care facilitează dezvoltarea liceului ca instituție preuniversitară de referință.

La mulți ani, doamnă director Galina Vărzaru! Să fiți sănătoasă și mereu alături de noi. Dragostea, devotamentul și grija ce o dăruieți să vă fie răsplătite din plin cu multă căldură și împlinire sufletească.

Cu mult respect, colectivul pedagogic al IPLT „M. Kofiubinski”

La mulți ani, onorată Doamna Director!

Vă felicit cu ocazia zilei de naștere! Vă doresc încredere, feminitate, frumusețe, farmec, respect, un mediu plăcut și o dorință constantă de a fi fericită. Și să reușiți în toate! Fie ca fiecare zi să

Vă aducă multe impresii plăcute. Fie ca toate greutățile să treacă, fie ca toate oportunitățile să fie folosite pentru succes. Vă doresc multă sănătate, dragoste din partea celor apropiați, respect din partea colectivului Dumneavoastră. Vă mulțumesc pentru talentul, experiența și capacitatea de a auzi pe fiecare dintre elevi! Fie ca bucuria și dragostea să prevaleze în viața Dumneavoastră, iar necazurile și grijile să nu vă atingă niciodată inima.

Ați devenit centrul micului nostru univers, la liceu. Sub egida Dumneavoastră s-au unit oameni atât de diferiți. Vă apreciez sincer atitudinea sensibilă, atentă, competența, integritatea, loialitatea și rezistența. Vă doresc tărie și optimism, idei inovatoare și dezvoltare profesională. Fie ca prosperitatea, dragostea și armonia să domnească mereu în casa Dumneavoastră!”

Felicia GÎRLĂ, elevă în clasa a IX-a

La ceas aniversar

Directoarea IP LT „M. Kofiubinski”, Galina Vărzaru, profesoară de limba și literatura română, grad didactic superior, începând cu anul 2015 este responsabilă de activitatea Comisiei Metodice *Limba și literatura română*. Dumneaei este un profesionist competent care oferă suport, generează idei, inspiră, încurajează, pune suflet în tot ceea ce face, motivează cadrele didactice debutante în propria lor creștere profesională, asigură un management eficient al procesului educațional.

În calitatea sa de manager școlar, doamna Galina Vărzaru pune accent pe crearea bunelor condiții de muncă pentru fiecare cadru didactic al Comisiei Metodice *Limba și literatura română* și nu numai. Cele patru săli de clasă în care au loc orele de limbă și

literatura română sunt dotate cu echipamente electronice și conectate la internet, fapt ce facilitează și eficientizează procesul de predare-învățare.

Este de menționat și faptul că doamna Vărzaru este adeptă a parteneriatelor educaționale și a colaborărilor eficiente cu mai multe organizații din țară și de peste hotare, precum Alianța Națională YMCA Moldova și USAID, obținând astfel pentru instituția condusă, inclusiv și pentru unul dintre cabinetele de limbă și literatură română, un set de calculatoare și o tablă interactivă atât de necesare derulării optime a procesului educațional.

O bună și frumoasă tradiție care are loc în fiecare an în instituție este Ziua disciplinei *Limba și literatura română*. Acest eveniment are

un impact semnificativ asupra formării competențelor de comunicare scrisă și orală în limba română la elevi, reprezentanți ai diferitor minorități naționale. Ei au posibilitatea să-și valorifice cunoștințele prin prezentarea unui discurs, prin deghizare în personaje literare, prin elaborarea e-produselor digitale, prin dramatizări, reportaje ș.a.

Membrii Comisiei Metodice *Limba și literatura română* îi urează doamnei Galina Vărzaru tradiționalul *La mulți ani!* cu multă sănătate și succese remarcabile în activitatea profesională, dorindu-i un an rodnic, plin de frumusețe, vigoare, proiecte creative, performanțe și multă putere de muncă.

Neli MARCU, șefa CM limba și literatura română

Человек учится лишь у тех, кого любит

В жизни наступает момент, когда ты вдруг начинаешь подводить итоги жизни самого себя. И конечно, ты сравниваешь себя с кем-то, кого ты ценишь, любишь и уважаешь. Мне очень хочется сказать несколько слов о директоре ПУТЛ им.М. Коцюбинского Галине Вэрзару. Судьба свела нас задолго до того, как я пришла работать в лицей. Мы совместно работали в центре по сдаче экзаменов бакалавра на базе лицея им.М.Коцюбинского. Первое впечатление меня не обмануло. Я увидела строгого, требовательного, внимательного и доброго человека, который четко выполнял обязанности. В 2012 году я начала работать в

этом лицее в качестве учителя физики и астрономии. С 2016 года Галина Вэрзару стала директором лицея. Она постоянно учится. Это замечательное качество руководителя. Оно дает возможность руководителю находиться на острие событий, происходящих в педагогике, психопедагогике, управления образовательными организациями. А еще поражает её умение и понимание использовать информационные технологии в

организации учебно-воспитательного процесса в обучении учеников на своих уроках, но и в лицее в целом (создание внутренней сети, оснащение кабинетов интерактивными досками, компьютерами и пр.) Директор не только поддерживает, но и сама участвует в некоторых инициативах учащихся и учителей.

Три года в лицее работал Клуб РОБОТИКА. Она участвовала в качестве председателя жюри в проводимых Клубом конкурсах, поддержала инициативу учителей и учащихся в проведении конкурса видеофильмов на интересные их темы. Фильм об истории науки в Молдове натолкнул членов Клуба STEAM на мысль проведения телемоста с институтом прикладной физики и одной из лабораторий университета.

С. БЕЛЯЕВА, учитель физики

(Continuare în pag. 5)

NU! REORGANIZĂRII

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a plasat recent pe pagina sa WEB, pentru consultare publică, un proiect de Hotărâre de Guvern privind reorganizarea unor instituții de învățământ profesional tehnic. Proiectul de document prevede, între altele, absorbția Colegiului „Gheorghe Asachi” din Lipcani de către Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Mai jos publică opinia colectivului profesoral și de elevi al Colegiului „Gheorghe Asachi”, precum și a părinților elevilor referitoare la preconizata reorganizare prin fuziune/absorbție a instituției în cauză.

Noi, angajații și elevii Instituției Publice Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, precum și părinții elevilor, ne exprimăm opinia vis-a-vis de proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la reorganizarea instituției prin fuziune.

De șase decenii Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani este locul în care înțelepciunea ridică pe treptele sale sute de tineri, profesorii împărtășesc cu multă dragoste cunoștințele și experiența, iar anii de studii lasă multă culoare în suflete.

Colegiul din Lipcani poartă numele ilustrului cărturar român Gheorghe Asachi. Instituția Publică Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani a fost inaugurată în anul 1963 prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al RSSM Nr. 60-p, din 26 ianuarie 1963, având denumirea Școala Pedagogică din Lipcani. Pe parcursul anilor a trecut prin mai

multe reorganizări atât legate de specificul activității, cât și de denumire, păstrându-și, totuși, identitatea juridică.

Astăzi instituția este în proces de dezvoltare și creștere, chiar dacă a resimțit dureros efectele pandemiei, ale conflictului militar din țara vecină, ale exodului de familii.

Pe parcursul ultimilor ani (2021-2024), instituția a reușit să încheie zeci de acorduri de colaborare cu diverse instituții educaționale, culturale, ONG-uri atât din țară, cât și din România și Ucraina.

Elevii se implică activ în proiecte educaționale transfrontaliere, naționale, obținând multe locuri premiate, precum și în activități de voluntariat, cercuri de dezvoltare personală și profesională. O dovadă concludentă a muncii tuturor elevilor și cadrelor didactice o constituie reușita academică a elevilor,

performanțele cadrelor didactice obținute în procesul de atestare și alte activități de formare, acreditarea programelor de formare Servicii administrative și de secretariat, Educație timpurie și, mai recent, evaluarea programului *Învățământ primar*.

Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani este unica instituție din nordul țării care pune accent pe specificul vocațional pedagogic, acceptând, în același timp, rolul de inițiator și susținător al educației profesional-tehnice în zona de nord a țării.

Zeci de cadre didactice care și-au dedicat întreaga viață făuririi destinului umane contribuie la dezvoltarea sistemului educațional, promovarea culturii și formarea competențelor profesionale, la valorificarea potențialului intelectual al tinerei generații, servind drept

modele de măiestrie pedagogică, conduită civică și mărinimie.

În decursul a 60 ani de activitate Colegiul a pregătit 9147 de specialiști, de rezultatele cărora astăzi suntem mândri. Mulți au devenit personalități de succes și au contribuit la dezvoltarea și prosperarea societății în diverse domenii. Directorii de școli și grădinițe, juriști, economiști, doctori în științe, antreprenori, primari etc., formați la colegiul nostru, reprezintă cu demnitate și onoare instituția pe care au absolvit-o.

În ultimii ani, în activitatea instituției s-a accelerat procesul de întinerire a corpului didactic, de reorganizare și fixare a unor obiective pentru obținerea calificativelor de performanță, de dezvoltare a bazei tehnico-materiale și de promovare a activităților extracurriculare.

Administrația instituției își propune consolidarea acestor performanțe și dezvoltarea unei instituții moderne, care va presta servicii educaționale de calitate, corespunzătoare cerințelor vremii în care trăim.

Suntem ferm convinși că învățământul profesional tehnic postsecundar a rămas și continuă să fie una din verigile de bază ale sistemului educațional, care contribuie la formarea celor mai importante și fundamentale competențe profesionale, care stau la baza formării și dezvoltării specialiștilor atât de necesari economiei naționale.

Așezarea geografică este un factor important în funcționarea instituției, pentru că ea prestează servicii educaționale elevilor din localitățile rurale, din familiile defavorizate din zona de nord a țării.

În acest context, solicităm Ministerului Educației și Cercetării revizuirea proiectului de hotărâre și păstrarea identității juridice a IP Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani. Elevii absolvenți ai ciclului gimnazial din această zonă trebuie să dispună de posibilitatea și de dreptul de a urma studiile la colegiul nostru, aproape de părinți și de casă, și să îmbrățișeze o profesie nobilă, în special din domeniul pedagogic.

În speranța că vom fi auziți, Vă mulțumim cu anticipație!

Pentru conformitate,
Nicolae JANTĂC

ANIVERSĂRI

Omagiu unui manager școlar de excepție

(Continuare din pag. 4)

Понимание - духовная ценность

Понимание – это такое состояние души, когда люди настроены на одну волну и когда исчезает тревожность и неуверенность. Можно сказать, что человеческая способность понимать друг друга связывает нас и позволяет чувствовать себя счастливым. Мы работаем с Галиной Вэрзару много лет. Видели как она начинала свой педагогический путь, как профессионально совершенствовалась, училась руководить и стала директором лицея. Понимание – это огромная ду-

ховная ценность. А важно оно потому, что связывает нас вместе единством смысла и цели в жизни. Наш директор обладает этим качеством - понимать. Любая просьба или вопрос никогда не останутся без внимания. Галина Вэрзару всегда внимательно выслушает, поддержит и предложит решение, не всегда ожидаемое. А значит, успокоит и направит. Она умеет вникнуть и осознать проблему другого человека, поддержать его.

Оптимизм, жизнелюбие, чувство юмора вдохновляют, не дают опустить руки. Рядом с Вами, дорогой наш директор, хочется стараться, не подводить, соответствовать. Вы думаете обо всех и о каждом в отдельности.

Н. ПОПОВА, И. КОТЕЛЯ

O personalitate polivalentă

În primul rând, țin să relievez personalitatea polivalentă a doamnei Galina Văraru – nume de o rezonanță particulară în sfera educației naționale, a activității didactice și celei manageriale. Mereu frământată de noile idei și viziuni proprii educaționale, didactice și manageriale, Galina Văraru este și o aprigă susținătoare a ideilor novatoare, dacă acestea o conving de o anumită perspectivă.

Doamna Galina Văraru ne demonstrează, cu argumente plauzibile manifestate în perseverență, responsabilitate, și muncă colosală, că noi, părinții, ne-am inca-

drat cu valorile și personalitățile noastre și ale copiilor noștri în aceste procese educaționale și că avem o incontestabilă contribuție la ele.

Îmi exprim considerațiunea față de Doamna Galina Văraru, un cadru didactic formidabil care muncește cu dăruire la IPLT „M. Koțiubinski” de mulți ani, aducând contribuții semnificative în domeniul educației, în promovarea valorilor fundamentale în rândurile discipolilor și a părinților lor, efectuând managementul responsabil și select, ținând cont de personalitatea fiecărui elev, pătrunzând cu

mare atenție și precauție în fiecare caz care necesită implicarea ei imediată.

Onorată Doamna Galina Văraru, sub ochii Dumneavoastră au crescut mulți elevi. Ați ajutat multora să-și găsească drumul în viață. Loialitatea și umanitatea vă diferențiază și atrag discipolii.

Felicitări cu ocazia zilei de naștere! Fie ca numele Dumneavoastră să fie laudat de elevi și energia Dumneavoastră să aprindă inimile altora. La mulți ani prosperi și plini de bucurie!

Lilia GÎRLA,
doctor în drept, conferențiar
universitar USM, părinte

Умение добиваться поставленных целей

Работая под руководством директора лицея Галины Вэрзару, можно уверенно сказать, что она справляется с этими функциями. У лицея есть цели, долгосрочные и кратковременные, которые коллектив, сплоченный директором, обсуждая, вырабатывает и ставит перед собой. И, что еще важно – коллектив, под руководством директора лицея, работая как единый организм, проходит вместе через радости

и трудности, развиваясь и самореализовываясь.

Галина Вэрзару способствует сплочению коллектива и развитию целеустремленности, показывая собственный пример непрерывного роста, профессионализма, развития в различных сферах, новаторства и открытости к изменениям.

О.БИРЮКОВА, Н. ЗАДИК

„Managementul este cea mai veche meserie și cea mai recentă profesie”
(Lawrence Lowell)

Managementul educațional în instituțiile de învățământ

Cristina GUDUMAC,
învățătoare,
IP Gimnaziul „M.Sadoveanu”,
or.Cupcini, raionul Edineț

Sistemul de învățământ din Republica Moldova, trecând printr-un activ proces de reformare, se adaptează la un șir de schimbări importante care se produc într-un timp foarte scurt. Cadrele didactice din instituțiile de învățământ general se confruntă cu schimbări sociale alerte și cu noi cerințe educaționale. Pentru a răspunde la aceste solicitări, e trebuie să fie calificate corespunzător și să dezvolte în permanență. Un sistem modern de formare a cadrelor didactice este o necesitate deosebită pentru orice instituție de învățământ, având ca scop dezvoltarea și menținerea standardelor înalt profesionale ale competenței și performanței pedagogilor. Aceasta favorizează prestarea serviciilor educaționale de calitate și duce la creșterea prestigiului instituției.

Această temă actuală este argumentată și prin faptul că managementul educațional reprezintă o provocare continuă, ce trebuie să țină cont de funcționalitatea complexă a unei instituții de învățământ, implicând cunoașterea și aplicarea unui sistem complex de cunoștințe și abilități, pentru a conferi procesului de învățământ consistență, dinamism și eficiență. Din această perspectivă, cadrele didactice exercită funcții mana-

geriale cu acțiune secvențială și consecutivă, centrate pe dimensiuni diferite, precum: organizare, analiză, sinteză, proiectare, implementarea programelor (management operațional, monitorizare, evaluarea finală). În același timp, noua orientare a sistemului de educație indică faptul că pedagogul să fie activ, să poată lua decizii corecte în managementul activității sale, să fie motivat. Evident, cea mai valoroasă resursă a unei instituții de învățământ o

reprezintă profesorii bine pregătiți din punct de vedere științific și psihopedagogic, competenți, motivați, care pot ușor să rezolve probleme și să asigure dezvoltarea competențelor la elevii săi.

Societatea culturală de astăzi se dezvoltă în baza unei educații puternice, iar o educație puternică se realizează doar datorită unor cadre didactice bine pregătite pentru fiecare specialitate. Conținutul principal al managementului metodic într-o instituție de învățământ vizează formarea continuă a cadrelor didac-

tice, deoarece pregătirea științifică și metodică nu este un fenomen static. Fiecare din noile cunoștințe acumulate celor anterior dobândite aduce nu numai un spor cantitativ, dar și unul calitativ în formarea profesională. Cadrele didactice care depun efort zilnic pentru a acumula noi cunoștințe și abilități, ajung să practice o activitate de succes în domeniul managerial.

Prin urmare, managementul metodic este foarte important, necesar și, totodată, intrinsec, indiferent de pregătirea, vârsta cadrului didactic, de studii sau de stagiul pedagogic. Raportându-se la ritmul vieții, când totul decurge foarte rapid, nu mai are loc de a stagna în perfecționarea sa.

Cadrul didactic, indiferent de nivelul la care predă, nu poate și nu trebuie să fie doar un simplu practician al meseriei. El trebuie să-și formeze competențe manageriale de orice ordin, pentru a putea înlătura impedimentele în promovare a tot ce este nou, pentru realizarea unui învățământ de calitate.

Activitatea managerială în orice instituție de învățământ deschide noi oportunități în ceea ce privește

cercetarea pedagogică. Fiecare cadru didactic are posibilitatea de a utiliza în practică cunoștințele acumulate, de a aborda în discuții cu colegii subiecte legate de aspectele activității instituției, procesului educațional, precum și de rezultatele obținute la fiecare capitol.

Interesul față de activitatea managerială a crescut în ultimii ani, ceea ce presupune o schimbare în sistemul de organizare a acesteia, de a dezvolta noi perspective privind tratarea activității manageriale, într-un aspect inovativ, cu accent pe o bună proiectare a activității instituției de învățământ, care asigură performanța.

Toate acestea se pot reflecta în organizarea relevantă și eficientă a activității manageriale, urmărind tematicile de interes sporit, cadrul didactic, în funcția sa managerială ancorându-se în realitatea sistemului educațional, cerințelor prezentului și viitorului. Reperetele activității manageriale stau la baza necesităților educației contemporane, astfel încât să fie respectate principiile de bază ale educației, să fie corelat tradiționalul cu modernul, formarea cu formabilul.

Exercițiu educațional de simulare a procesului legislativ din Parlamentul European cu participarea tinerilor din R. Moldova

Un exercițiu educațional de simulare a procesului legislativ din Parlamentul European a avut loc în cadrul inițiativei „Model European Union Moldova”. Evenimentul a fost găzduit de Parlamentul Republicii Moldova, întrunind 80 de elevi și studenți din 20 de raioane ale țării.

Tinerii au participat la ateliere de lucru în cadrul cărora s-au analizat subiecte ce vor fi dezbătute în viitor pe platformă parlamentară, cum ar fi negocierea amendamentelor de legi. De asemenea, a fost abordat modul în care funcționează instituțiile europene și s-a discutat despre tehnici de dezbateri și abilități de public speaking. Activitățile respective au fost încununate de simularea proceselor de negociere și luare a deciziilor din Parlamentul UE, dar și în alte instituții europene importante.

Viitorul Republicii Moldova este în UE

„Tinerii și activismul civic reprezintă una dintre prioritățile UE. Voi sunteți cei care puteți mișca lucrurile din loc și Uniunea Europeană vă susține. Implicarea voastră este esențială pentru dezvoltarea societății, demonstrând astfel că sunteți pregătiți să vă asumați responsabilitatea pentru modelarea viitorului Republicii Moldova”, a specificat Jānis Māzeiks, Ambasadorul Uniunii Eu-

ropene la Chișinău. La rândul său, Igor Grosu, președintele Parlamentului, a subliniat că „Tinerii trebuie să aibă o participare directă în tot ce numim noi integrare europeană. Vreau să vă rog să beneficiați plenar de aceste trei zile de lucru, să puneți întrebări, să înțelegeți care sunt procesele și cum se iau deciziile la acest nivel într-un spațiu democratic. În general, e necesar să muncim împreună ca Moldova să devină europeană.”

În plus, cu mesaje de sprijin adresate tinerilor au venit: Galina Rusu, secretară de stat la Ministerul Educației și Cercetării; Peter Buschmann, șeful adjunct al Ambasadei Germaniei la Chișinău; Marilena Lambert, reprezentanta Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei / GIZ Moldova; alți oaspeți de onoare prezenți la evenimentul de lansare a inițiativei, aflate la prima ediție.

Cooperarea dintre Parlamentul European și cel al Moldovei – o prioritate

În prima zi a activităților de instruire, tinerii au discutat cu deputatul Eugeniu Sinchevici, membru al Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, despre subiecte ce țin de tematica integrării europene a țării noastre, prin prisma cooperării dintre Parlamentul European și cel al Republicii Moldova. Totodată, tinerii au abordat modul în care funcționează instituțiile europene, exersând și abilități de oratorie. Exercițiile respective au urmărit dezvoltarea unor aptitudini ce țin de încurajarea gândirii critice, comunicării eficiente, muncii în echipă și planificării strategice.

Ulterior s-a simulat activitatea comisiilor permanente și cea a ședințelor plenare ale Parlamentului European. Tinerii s-au împărțit în 7 grupuri politice, conform componenței actualului Legislativ European. Astfel, ei au profitat de ocazia de a se familiariza cu ideologiile diferitelor partide și pozițiile acestora în raport cu subiectele dezbătute, au creat alianțe simulate de ordin politic, înaintând strategii și adoptând propuneri legislative de pe ordinea de zi a politicienilor de la Bruxelles.

Întinerirea politicului – un semn al timpurilor noastre

Este de menționat că subiectele discutate în plen s-au axat pe reducerea vârstei de vot la 16 ani, politicul „întinerind” semnificativ pe toate meridianele globului, aceasta fiind o caracteristică specifică perioadei contemporane a istoriei. De asemenea, o atenție deosebită s-a acordat participării civice a tinerilor, libertății mass-media și combaterii dezinformării. Iar mai mulți tineri s-au postat pe rol de jurnaliști de la cele mai importante instituții media din UE și R. Moldova, pentru a dobândi aptitudini și dexterități în domeniu, inclusiv de oglindire a ședințelor parlamentare.

„Am decis să mă alătur acestei inițiative pentru a cunoaște oameni interesanți și ambițioși, cu care să-mi pot împărtăși pasiunea pentru tot ce înseamnă Uniunea Europeană. Anterior am participat și la alte evenimente de acest gen, la care mereu am învățat ceva nou despre UE și instituțiile sale”, a mărturisit Elena Gladun, participantă la inițiativa „Model EU Moldova”.

De remarcat că evenimentul a avut loc în contextul Anului European al Competențelor, derulân-

du-se în Săptămâna europeană a tineretului 2024, organizată de Comisia Europeană pentru a promova implicarea în procesul decizional, participarea și cetățenia activă în rândul tinerilor. Inițiativa este organizată cu contribuția financiară acordată generos de Uniunea Europeană și Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, în cadrul proiectului „EU4Youth: Implicarea și Abilitarea Tinerilor”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova), în colaborare cu programul EU NEIGHBOURS east, Consiliul Național al Tineretului din Moldova și Centrul de Informare al UE la Chișinău – Europe Café.

B. Iu.

EMINESCU – POET VENERAT ÎN UCRAINA

Dintre scriitorii români cel mai venerat și promovat în Ucraina este Mihai Eminescu. Anume el s-a dovedit a fi primul poet al neamului nostru pe care ucrainenii l-au editat în seria „Opere alese”, în 1952. De atunci și până în prezent, la editurile din republica vecină, au apărut 7 volume de poezie, plus unul la București, și o carte de proză. Este îmbucurător faptul că eforturile ucrainenilor de a recrea operele eminesciene în limba lui T. Șevcenko se află în ascensiune ca măiestrie interpretativă.

Succesele notabile în traducerea operelor eminesciene se datorează faptului că textele selectate au fost încredințate poezilor ucrainenii de seamă: M. Rilski, V. Sosiura, scriitorilor și tălmăcitorilor de talent Iaroslav Șporta, St. Semcinsky, Vitali Kolodii, Stepan Kelar', Vladimir Poiată, Vasil' Șveț, Konstantin Basenko, Andrii Miastkivski, Zahar Goncareuk și poetei Valeria Gurtovenko. Ca dovadă, prezentăm două texte dintre cele mai cunoscute,

Și dacă... și De ce nu-mi vii, replăsmuite măiestrit în ucrainește de poeta Valeria Gurtovenko.

ЯКЩО ТОПОЛІ УНОЧІ...

Якщо тополі уночі
Ведуть таємну змову,
То це тому, щоб я, ждучи,
Згадав про тебе знову...

Якщо небесний чародій
Пливе понад полями, –
То це тому, щоб образ твоїй
Не погасав з роками.

І це тому гроза пройшла
І сонце знов сміється,
Щоб пам'ять по тобі жила,
Аж поки серце б'ється.

ТЕБЕ Ж НЕМА (fragmente)

У вирії ластівки знялись,
Горіх роняє бурій лист,
І на поля спішиш зима, –
Тебе ж нема, тебе ж нема!

Багато в світі є жінок,
Іх очі – спалахи зірок,
Та поряд з образом твоїм, –
Далеко їм, далеко їм!

Вже пізня осінь на полях,
Кружляє листя по яляхах,
Лягає інеш зима, –
Тебе ж нема, тебе ж нема!

Prin anii '70 am publicat în revista «Кодры» un articol în care constatam că versiunile ucrainești ale miniaturilor lirice eminesciene sunt superioare celor rusești ca melodicitate, ca duioșie, fapt confirmat de ulterioara practică literară.

Eforturi solide depun ucrainenii pentru a transfera în limba lor capodopera eminesciană – poemul Luceafărul. Dintre cele șase variante, realizate până acum, cea mai reușită aparține poetului Vitali Kolodii, aceasta fiind urmată, în opinia mea, de versiunea lui Vl. Poiată.

Traductologii susțin unanim ideea că traducerea poeziei constituie o probă de foc. Având în vedere acest postulat, dar și faptul că Luceafărul e opera de vârf a celui mai mare poet român, ucrainenii au angajat în acțele de recreare în limba lui T. Șevcenko poeți de înaltă prestanță creativă. Toți aceștia se impun în context național cu numeroase cărți de poezie. Mai jos ne vom referi și la un caz rar întâlnit în practica literară: o carte de inter-

pretări poetice libere pe subiecte și tematică eminesciană, calificate de autor cântări-recântări.

Editarea volumelor de traduceri în prestigioasele seriale „Culmi ale creației universale” și „Perle ale literaturii mondiale” reprezintă mărturii ale recunoștinței, ale prețuirii după merit a tezaurului literar al Citorului spiritualității românești. Printre semnatarii tălmăcirilor, ai studiilor introductive, ai prefețelor și postfețelor din cărțile publicate de ucrainenii figurează patru personalități care posedă afinități de spirit și simțire cu spiritualitatea românească. Ne referim la următoarele nume prestigioase: Stanislav Semcinsky, Serghiy Lucikanin, Oleg Honcareenko și Vladimir Poiată.

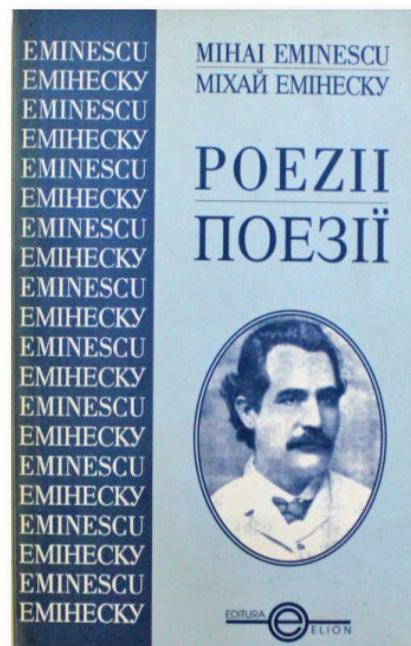
În 2015 ucrainenul Serghiy Lucikanin, doctor în filologie, a publicat un articol, care conține fapte cunoscute din trecut și mai puțin cunoscute din prezent privind raporturile cultural-literare româno-ucrainene. Împărtășim pe deplin opinia autorului că „Originile filologiei române la Kiev, capitala Ucrainei, trebuie căutate încă în timpul lui Petru Movilă (1596-1647), mitropolit al Kievului din 1633, demnitate pe care a ocupat-o până la moarte; el este întemeietorul Academiei Movilene din Kiev”. Autorul remarcă prezența sporadică a filologiei române în cadrul Universității Naționale „Taras Șevcenko”, concomitent pomenește Seminarul de Filologie Română și Societatea Culturală „Ucraina-România”, sunt nominalizate figuri prestigioase (B. P. Hasdeu, Al. Mateevici, Șt. Ciobanu), care au făcut studii în Ucraina, precum și studenți ucrainenii care au învățat limba română și au devenit traducători. Ne informează autorul și despre Societatea Culturală Română „Deșteptarea”, înființată la Kiev cu scopuri politice, scoate în vileag colaborarea românilor cu savantul ucrainean Ivan Șarovolski.

Un capitol aparte în domeniul raporturilor cultural-literare româno-ucrainene îl constituie activitatea savantului și traducătorului din română în ucraineană Stanislav Semcinsky, care a elaborat lucrări importante pentru lingvistica românească și cea slavă. De

Dumitru APETRI,
doctor în filologie

exemplu, o monografie despre Petru Movilă, manualul „Limba română pentru ucrainofoni”, teza sa de doctor habilitat a avut ca subiect cercetarea vieții și operei lui M. Sadoveanu; a tradus în ucrainește romanul Nicoară Potcoavă al acestui prozator și compartimente din Letopisețul Țării Moldovei de Miron Costin.

Concomitent, a pregătit savanții și traducători din și în limba română. Studiile și cercetările științifice în domeniul romanisticii, afirmă S. Lucikanin, i-au adus consacrația internațională. „În 45 de ani de activitate științifică și obștească, susține autorul, St. Semcinsky s-a afirmat ca personalitate marcantă pe tărâmul științei filologice și cel al consolidării relațiilor de prietenie româno-ucrainene”. O contribuție solidă a avut această personalitate la elaborarea primului volum de proză eminesciană, intitulat Зневірений дух (Geniu pustiu), inclus în serialul „Culmi ale scrisului mondial”. În această ediție St. Semcinsky figurează ca autor al studiului introductiv, al notelor bibliografice și ca unul dintre traducători.

E consistentă și activitatea domnului S. Lucikanin în promovarea culturii române în patria sa. El ține în cadrul Universității

„Taras Șevcenko” cursul „Civilizația română”, a tradus în limba sa maternă piesa „Steaua fără nume” de Mihail Sebastian, a îngrijit și a scris o prefață la volumul Mihai Eminescu. „La steaua” în limbile lumii (38 de traduceri în 15 limbi).

Un alt ucrainean, pătruns de empatie față de spiritualitatea românească, este scriitorul și tălmăcitorul Oleg Goncareenko. Acesta a publicat nu demult neobișnuita și originala carte За Еминеську... до себе. Спиви-переспіви, care conține peste 60 de reinterpretări după tezaurul poetic eminescian și vreo 30 de poezii inspirate de creația poezilor români post-eminescieni. Intenția de a contura în temerarele sale interpretări versificate spiritul romantic al creației artistice romanice, în speță, al operei eminesciene, zice autorul,

mi în orice moleculă, în orice atom al ființei mele pământăști legenda- ra Formulă a Iubirii”.

E pătruns de sentimentul empatiei și conaționalul nostru – scriitorul și traducătorul Vl. Poiată (născut în s. Colbasna, raionul Răbnița). Până nu demult, ca scriitor de limbă ucraineană, a publicat două culegeri de versuri și un volum plurigenural (poezie, proză, traduceri), dar, în ultimul deceniu, grație unei voci lăuntrice, se impune ca talentat tălmăcitor de poezie românească în limba ucraineană. Într-o scurtă perioadă de timp (2012-2017), publică, la editurile „Пульсари” și „Задруга” din Kiev, 5 volume de traduceri, dându-i prioritate poetului nostru național. Le consemnăm în ordinea apariției: Luceafărul și Poezii de Eminescu, ambele în serialul „Mărgăritare ale clasicii mondiale”; Ecoul - Відлуння (opere ale poezilor clasici: M. Eminescu, V. Alecsandri, G. Coșbuc și ale făuritorilor de poezie care au urmat: T. Arghezi, Șt. O. Iosif, D. Bolintineanu, Gr. Alexandrescu și G. Topârceanu); alte două cărți: Ștefan cel Mare sau Din zile mari (Штефан Великий або Час величч) de Șt. Iosif și Mărul îndrăgostit de vierme (Яблоко закохане в хробака) de Arc. Suceveanu.

Toate aceste apariții editoriale sunt bilingve și dispun de o executare poligrafică înaltă. În paralel cu cele cinci cărți de traduceri, Vl. Poiată publică o culegere bilingvă (în ucrainește și rusește) de creație proprie (poezie și proză scurtă), intitulată На крилах любові - На крильях любви, pe care o dedică corămbăntenilor săi.

Scrutând activitatea literară a poetului și tălmăcitorului moldovean, e firesc să ne întrebăm: ce o fi semnificând explozia de traduceri de bună calitate din opera poetică eminesciană și din cea a unor clasici ai literaturii române, precum și din creația unor poeți români importanți din secolul al XX-lea, dar și cartea Pe aripile iubirii. Suntem convingși că la mijloc e ecoul vocii interioare a scriitorului, e chemarea baștinii, e sentimentul de neprețuit al identității, e fenomenul nobil al empatiei.

Odinioară, doctorul în filologie S. Lucikanin i-a bucurat pe admiratorii Luceafărului poeziei românești cu următoarea constatare: „Eminescu este ambasadorul cultural, extraordinar și plenipotențiar al României în lumea întreaga. Datorită lui, popoarele noastre se înțeleg și se împacă mai bine”.

În concluzie: atașamentul venerabil al ucrainenilor față de poetul național român (e cazul să-l pomenim aici și pe literatul moscovit Iuri Kojevnikov) e determinat de măreția și unicitatea operei eminesciene, dar la mijloc e și sentimentul de empatie față de spiritualitatea românească, sentiment mărturisit de personalitățile nominalizate și materializat de dumnealor printr-o multitudine de eforturi creative desfășurate în cadrul dialogului literar româno-ucrainean.

O propunere-doleanță: bucură mult atitudinea admirabilă a ucrainenilor față de Eminescu poetul. Sperăm că, în anii ce urmează, editurile din Ucraina vor căuta să întregască imaginea fenomenului Eminescu prin promovarea prozei sale romantice, a neîntrecutei până acum, în plan național, creații publicistice și a profilului său de gânditor original și profund.

HAI LA CONCURSUL DE PICTURĂ „MEDICUL – PRIN OCHII UNUI COPIL”!

A fost dat startul ediției a patra a Concursului național de pictură „Medicul – prin ochii unui copil”, evenimentul fiind organizat în legătură cu Ziua Mondială a Sănătății, marcată anual în luna aprilie. Astfel, elevii (clasele I-XII din instituțiile de învățământ primar, secundar și de la liceele cu profil artistic sau școlile de arte/arte plastice) sunt îndemnați să creeze o lucrare care să reprezinte fie un desen, fie o pictură, fie un colaj ce le-ar oglindi emoțiile și viziunea cu privire la profesia de medic, farmacist sau asistent medical, referindu-se mai cu seamă la tematici tangente modului de viață sănătos sau educației pentru sănătate.

Creația artistică urmează să fie expediată până pe 7 iunie curent la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (USMF) „Nicolae Testemițanu” (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, Chișinău, MD-2004) cu mențiunea: Concursul de desene „Medicul – prin ochii unui copil”. De asemenea, desenele pot fi prezentate personal la Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165), etajul I, biroul 117 al Universității ce organizează concursul, Departamentul

Comunicare și Relații Publice. Lucrarea va conține în dreapta foii, în partea de jos: titlul creației, datele personale ale participantului (prenume și nume, liceul/școala, clasa și vârsta). Pe verso vor fi indicate informații de contact: numărul de telefon și adresa de e-mail.

Elevii au mână liberă să aleagă tehnica de execuție a lucrării: creion, cariocă, acuarelă, guașă, vopsea acrilică pe hârtie sau pânză, obligatoriu în format A3 ori A4. Evaluarea se va efectua de un juriu care va se-

lecta cei 9 câștigători, iar ceremonia de premiere este programată să aibă loc în ajun de Ziua Lucrătorului Medical și a Farmacistului, marcată anual în cea de-a treia zi de sâmbătă a lunii iunie. Concursul este organizat pentru trei categorii de vârstă, fiecare beneficiind de câte trei locuri premiate: învățământul primar (clasele I-IV) sau 7-10 ani; învățământul gimnazial (clasele V-IX) sau 11-14 ani; învățământul liceal (clasele X-XII) sau 15-17 ani și 18+.

Toți participanții la concurs vor avea parte de certificate în format electronic, iar premianții vor fi omagiați în cadrul unei ceremonii festive. Cele mai bune lucrări ale elevilor vor fi expuse într-o galerie online sau vor fi selectate pentru diverse proiecte instituționale ca material ilustrativ: bannere, felicitări cu prilejul zilelor profesionale din domeniul sănătății, zilelor mondiale de promovare a sănătății și de combatere a maladiilor, expoziții tematice etc.

Evaluarea lucrărilor și desemnarea câștigătorilor se va face în zilele de 10 și 11 iunie de un juriu alcătuit din 5 persoane, decernarea premiilor urmând să aibă loc în data de 14 iunie a.c. Juriul va examina desenele în conformitate cu criteriile de evaluare, ce vor include: tehnica de desen utilizată, originalitatea și mesajul transmis. Lucrările vor fi evaluate cu un punctaj de la 1 la 10. Concursul își propune promovarea profesiei de medic, farmacist sau asistent medical, prin stimularea și valorificarea talentului și creativității copiilor.

Cor. Upp

A treia ediție a Școlii academice de mediu pentru juriști, inaugurată cu suportul Suediei

Școala academică a educației de mediu pentru tineri juriști și-a deschis ușile pe 17 aprilie curent la Chișinău pentru desfășurarea ediției a III-a. Lucrările se constituie într-o platformă de schimb de experiență și educație în domeniul legislației de mediu, dedicată studenților/masteranzilor specializați pe profilul juridic și fondată cu sprijinul Guvernului Suediei.

Prezent la eveniment, Karin Borovici, șef cooperare pentru dezvoltare din cadrul Ambasadei Suediei la Chișinău, a subliniat că „Un număr atât de mare de participanți confirmă interesul sporit al viitorilor specialiști în vederea obținerii de cunoștințe și realizării unui schimb prolific de experiențe profesionale pe subiecte precum dreptul la un mediu sănătos și curat, cultura protecției mediului, dezvoltarea durabilă și utilizarea responsabilă a resurselor naturale. Suedia își menține angajamentul de a sprijini Moldova pe drumul său către integrarea europeană prin intermediul diferitelor inițiative de proiecte. Rămânem un partener loial Guvernului Republicii Moldova și autorităților relevante pentru obținerea unor rezultatelor planificate cu privire la îmbunătățirea și protejarea calității mediului.”

La rândul său, Rodica Ciobanu, reprezentanta Facultății de Drept, Departamentul Drept Public de la Universitatea de Stat din Moldova, a notat: „Mă bucur foarte mult că studenții sunt deschiși pentru colaborarea dintre mediul universitar și societatea civilă în vederea explorării unor noi perspective de formare a ca-

drelor profesionale, dorind să învețe chiar mai mult decât oferă facultatea, care urmează cu rigoare un curriculum. Acest gen de activități le permite formabililor să descopere orizonturi noi, oferindu-le posibilitatea de a se regăsi în sfere inedite de activitate relevante domeniului juridic.”

În continuare, pe parcursul a 3 zile, 35 de studenți/masteranzi și zece formatori (inspectori, specialiști de mediu și avocați) s-au reunit într-un schimb de experiență și dezbateri publice cu privire la subiecte ce țin de dreptul la un mediu sănătos, cultura protecției mediului, dezvoltarea durabilă și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale.

De asemenea, viitorii juriști s-au familiarizat cu modalități de soluționare a litigiilor de mediu, participând la procese simulate și învățând metode de argumentare, persuasiune și susținere publică a opiniilor. În același timp, studenții și masteranzii au avut posibilitatea să afle mai multe detalii despre activitatea Inspectoratului pentru protecția mediului și a Procuraturii Generale.

De spus că programul Școlii academice include atât ore practice, cât și vizite de documentare cu privire la activitatea următoarelor autorități de mediu: Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Agenția de Mediu, Serviciul Hidrometeorologic de Stat. Activitățile din cadrul Școlii sunt parte a proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în R. Moldova”, implementat de AO EcoContact, în parteneriat cu Institutul Național al Justiției, USM și Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, cu suportul Executivului Suediei.

Rep. Upp

„Diplome neemise”

Expoziția care prezintă istoriile studenților ucraineni, curmate de război

Poveștile a 40 de studenți ucraineni care și-au pierdut viața în lupta pentru libertatea țării lor sunt prezentate într-o expoziție internațională, „Diplome neemise”, care a ajuns și în Republica Moldova. Proiectul este un omagiu adus tinerilor reduși la tăcere de războiul necruțător al Rusiei împotriva Ucrainei.

Lansată oficial în Republica Moldova, expoziția „Diplome neemise” este o inițiativă internațională ce aduce în prim-plan sacrificiul și rezistența a 40 de studenți ucraineni, ale căror vieți au fost abrupt curmate de agresiunea militară nejustificată a Rusiei în Ucraina. Expoziția nu este doar o colecție de istorii și fotografii, ci un tribut adus celor care și-au dedicat viața și aspirațiile pentru idealul libertății și păcii. În urma agresiunii rusești, cei 40 de tineri și-au găsit sfârșitul prematur, dar nu și-au pierdut semnificația și impactul asupra lumii. Fiecare diplomă neemisă reprezintă nu doar un vis întrerupt, ci și un simbol al luptei fiecărui tânăr pentru independența Ucrainei.

Dan Perciun, ministrul Educației și Cercetării: „Să nu uităm de sacrificiul pe care îl fac ucrainenii zi de zi, inclusiv pentru securitatea Republicii Moldova. Noi, la doi ani de la începutul războiului, ne continuăm viața, mai mult sau mai puțin liniștit, datorită

curajului, dedicației, abnegației popoului ucrainean, inclusiv datorită tinerilor, viețile cărora sunt prezentate în această expoziție. Este important să menținem vie preocuparea pentru ce se întâmplă în Ucraina, așa cum am avut-o în primele zile ale războiului.”

Janis Mažeiks, ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova: „Pentru mine această expoziție este foarte emoționantă, pentru că este imposibil să nu fii emoționat să vezi câte vieți tinere au fost distruse de agresiunea militară nejustificată a Rusiei în Ucraina. Acești studenți au avut visuri, care într-un final au fost distruse. Tinerii luptau nu doar pentru independența țării lor, dar și pentru valorile europene. Uniunea Europeană este de partea adevărului și va continua să susțină Ucraina în lupta pentru integritatea sa”. arko Șevcenko, ambasadorul Ucrainei în Republica Moldova: „Cele 40 de imagini care sunt aici, în

această sală, reflectă situația în care s-a pomenit întreaga Ucraină acum doi ani. 40 de oameni au căzut, fie în casele lor, fie în timpul evacuărilor, când încercau să găsească un loc mai sigur, fie pe linia de front, când încercau să-și apere țara. Toți cei 40 au fost studenți, de la Harkov și Mariupol până la Herson, Mikolaiv, Odesa sau Vinița.”

Odată cu lansarea sa la nivel internațional în anul 2023, expoziția „Diplome neemise” a fost expusă în 24 de țări și a fost găzduită de peste 110 universități din întreaga lume. Scopul expoziției este de a educa și sensibiliza publicul larg în raport cu tragedia războiului și impactul devastator pe care îl are acesta. În același timp, expoziția este un act de solidaritate și sprijin pentru poporul ucrainean în lupta lui pentru libertate și demnitate.

Pe parcursul lunii aprilie și mai 2024, expoziția „Diplome neemise” va fi expusă în Republica Moldova, în cadrul unor evenimente publice și în mai multe universități din țară, printre care: Universitatea de Stat din Moldova (Chișinău, str. Mateevici, 60); Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (str. Pușkin, 38); Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul (Piața Independenței, 1).

Mai multe detalii despre expoziție găsiți la www.unissuediplomas.org.

ATENȚIE! CONCURS!

Ministerul Educației și Cercetării anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante:

- **Director al Școlii Sportive Specializate de Box, Lupte Libere și Kickboxing din Chișinău;**
- **Director al Școlii Sportive Specializate de Box din Grimăncăuți, Briceni;**
- **Director al Școlii Sportive Specializate de Fotbal nr. 2 din Chișinău.**

Informațiile despre funcțiile vacante de director și condițiile de participare la concurs pot fi accesate la adresa: www.mec.gov.md
Telefoane de contact: 022 233 560; 022 233 320.

AVIZ

Școala Sportivă Specializată de box din Grimăncăuți, Briceni anunță concurs pentru ocuparea funcției de **director adjunct al Școlii Sportive Specializate din Grimăncăuți, Briceni**

Informațiile despre funcția vacantă și condițiile de participare la concurs pot fi adresate la numărul de telefon: 068140301 sau pe adresa electronică: boxgrim04@hotmail.com

ANUNȚ

IP LT Waldorf din mun. Chișinău anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante de:

- Director adjunct pentru instruire - 2 unități;**
- Director adjunct pentru educație - 1 unitate.**

Termenul limită de depunere a dosarului de participare la concurs este 25 aprilie 2024. Informații suplimentare referitoare la acest subiect puteți afla pe site-ul www.waldorf.md sau la nr. de telefon 022 32 31 55.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4

E-mail: univers2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 460.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu,

Silvia Țurcan

CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea

MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>